SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. No. 192. JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, OCTOBER 7, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 7-го ЖОВТНЯ 1987 Ч. 192. РІК XCIV.

Крайовий Комітет 1000-ліття відбув наради

Після нарад (сидять зліва): проф. Ю. Солтис, У. Дячук, В. Вишневський; стоять: д-р В. Калинович, інж. О. Шевченко, інж. Ю. Іхтіярик, д-р Б. Футей, інж. С. Процик; д-р Б. Гнатюк, А. Білик, мец. Р. Гуглевич, Іван Скочиляс.

Джерзі Ситі, Н. Дж. (І. Скочиляс). — Чергове засідання Ділового комітету відбулося у суботу, 26-го вересня ц.р. тут в будівлі Українського Народного Союзу. Нарадами проводив д-р Юрій Солтис, голова ювілейного комітету. На порядку нарад були звіти з пророблеhistорої праці щодо підготови врочистостей у ювілейному році, намічення нових програм, акція збірки фондів, видання листівок і афішів, обговорення програм у Вашінгтоні, Ню Йорку, Олбанї, Клівленді й конференція в університеті у Дейтоні, Огайо.

Проф. Ю. Солтис поінформував про розмову з д-ром Петром Саварином, головою Світового Конгресу Вільних Українців. Устійнено, що СКВУ видасть заклик, щоб в усьому вільному світі українців в неділю, 29-го травня 1988 року відзначили спільно молитвою та відповідною програмою солідарність народу у згадці про величну дату офіційного введення християнства в Україні.

Фінансова комісія приготовляє листи до товариств і професіоналістів в справі пожертв. Видано вже летючку і брошурку для інформації про Тисячоліття. Замовлені відзначки вже готові й в найближчих днях мають бути розіслані до місцевих комітетів. Зокрема звітовано про маніфестацію у Скрентоні, що відбулася 25-го вересня ц.р. У маніфестації взяли участь вірні обох Церков, був похід із свічками й спільний Молебен. Крім того група людей демонстрували проти приїзду представника Патріярха Пімена з Москви, Єпископа Філярета, який того дня був у Скрентоні. Участь у демонстрації взяли члени Ділового комітету. Андрій Білик звітував, що приготовлено пресове повідомлення про правду про Тисячоліття Християнства в Україні і що обслужено 34 місцеві й околичні часописи які помістили прихильні статті. Також телевізія здержалася з пропагандою, яку ширив Пімен. Д-р Богдан Футей доповнив звіт із Скрентону та поінформував про заходи й працю у Вашінгтоні. Є вже приготований текст резолюції для Конгресу про Християнство в Україні. Крім того пороблено заходи, щоб віцепрезидент Джордж Буш взяв участь у ювілейних врочистостях, які мають відбутися в Клівленді, та про підготову до наукової конференції у Дайтоні.

Роман Гуглевич обширно поінформував про програму, що має відбутися у Ню Йорку, — маніфестаційний похід вулицями. Богослуження у катедрі св. Патрика, виставки у музеях, сценічна вистава „Ярослав Мудрий" та велика імпреза у Медісон Сквер Гарден з відповідною програмою. Крім того відбудеться запляновäний концерт релігійної музики, що його під патронатом Крайового Комітету влаштовує Фундація ім. Мазепи в Лінколн Центрі 14-го лютого 1988 року. Для детального обговорення програми у Вашінгтоні намічено, що наступні наради Ділового комітету відбудуться 21-го листопада у Вашінгтоні.

Ю. АФАНАСЬЄВ ЗАКЛИКАЄ ПЕРЕВІРИТИ КАТИНСЬКУ ТРАГЕДІЮ

Москва. Совєтський вчений, проф. Юрій Афанасьєв відкрито закликає в інтерв'ю, яке він дав кореспондентові польської газети „Політика" що є органом Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії (ПОРП), до переведення докладного слідства про катинську трагедію тому, що в колишньому совєтському слідстві є багато неправди, перекручення фактів, недоговорености тощо. Афанасьєв є ректором Московського історично-архівного інституту і тому добре познайомлений з проблемою Катиня. Він заявив кореспондентові, що „ми не можемо закривати очей на недотягнення з часів Другої світової війни". Він переконаний, що вже наспів найвищий час, щоб вчені обидвох країн, тобто Совєтського Союзу і Польщі, спільно ще раз докладно перевірили кожний факт з історії відносин між СССР і Польщею, а в першу чергу недокладно насвітлену справу Катиню.

Відповідаючи на питання про „білі плями" в історії совєтсько-польських відносин, Афанасьєв заявив, що польські і совєтські історики повинні отримати дозвіл на переведення докладного слідства, щоб народи обидвох країн довідались правду і чим скорше це станеться, тим краще буде для обидвох народів, які тепер зі собою тісно співпрацюють

Згідно із совєтською і польською комуністичними версіями в 1941 році було відкрито масові могили наповнені трупами польських старшин і вояків, яких, мовляв, розстріляли наступаючи німецькі військові частини. Як відомо, під час окупації совєтською армією західних областей України у полон до совєтів попало приблизно 15.000 польських вояків і старшин, але в більшості це були старшини. Біля 4.000 були розміщені в трьох таборах полонених в західніх районах СССР. Доля інших 11.000 до цього часу невідома, але більшість поляків переконані у тому, що ці старшини були розстріляні працівниками державних органів безпеки (НКВД) за наказом тодішнього диктатора СССР Йосифа Сталіна, в катинському лісі. До такого висновку прийшла також міжнародна комісія покликана для перевірки цієї справи головним німецьким військовим командуванням.

Створена недавно совєтсько-польська комісія скоро приступить до праці у Варшаві, але вона має в першу чергу заповнити „білі плями" в історії відносин Польщі з СССР. Про Катинь на цій комісії взагалі нічого не згадується. В кожному разі у програмі нарад комісії, немає Катиня як проблеми для обговорення.

Перший раз в історії комуністичної Польщі, теперішній її лідер Войцєх Ярузельскі, публічно засудив терористичну діяльність Й. Сталіна у відношенні до Польщі, в кінці 1930-их років і початку 40-их. В інтерв'ю, яке він дав кореспондентові совєтського журналу „Коммуніст", В. Ярузельскі нагадав комуно-московським імперіялістам про масові депортації поляків і про інші репресії, стосовані тодішнім совєтським режимом проти громадян Польщі. Але він і тепер ні словом не згадав про катинську трагедію і вимордування НКВД 11.000 польських старшин.

Відкрилася сесія Верховного Суду

Вашінгтон. Верховний Суд відкрив сесію 1987-88 року в неповному складі, бо все ще не зайнято місце Луїза Павелла, що відійшов. Вісім членів Верховного Суду прийняли у понеділок, 5-го жовтня, цілий ряд рішень, які не викликали між ними особливих незгод.

Верховний Суд відкинув прохання американського громадянина Ричарда Янга, зроблене від імени двох дітей лівійського диктатора Муаммара Каддафі. Р. Яні настоював, щоб напет американських бомбардувальників у квітні минулого року на військові бази Лівії був кваліфікований, як спроба замаху на родину Каддафі. Яні вимагав притягнути до відповідальности Президента ЗСА, секретаря Департаменту оборони, директора Сі-Ай-Ей, і двох летунів, літаки яких скинули бомби, що поранили двох дітей лівійського диктатора.

Позов Янга був відкинутий на тій підставі, що „справа заторкує військові, дипломатичні і політичні інтереси, які не охоплює юрисдикція Верховного Суду".

Повний склад Сенату приступив до обговорення кандидатури судді Роберта Борка на місце, що звільнилося після резиґнації Л. Павелла. Перед початком обговорення заступник лідера демократичної більшости Аллан Кренстон повідомив журналістів, що вже є 51 противник Р. Борка, а цього досить, щоб відкинути кандидатуру, запропоновану президентом Роналдом Реґеном.

Білий Дім виступив з критикою А .Кренстона, заявивши, що „ще рано говорити" про поразку прихильників Борка. Як повідомляє газета „Ню Йорк Таймс", приятель Борка, Ленард Гармент, сказав, що Борк не має наміру відкликати свою кандидатуру. Президент Р. Реґен підтвердив, що продовжить боротьбу за затвердження кандидатури Борка Сенатом.

ЗСА протестують з приводу випробувань совєтських ракет

Вашінгтон. Як уже інформовано, Совєтський Союз провів чергові випробування міжконтинентальних балістичних ракет, боєголовки однієї з яких впали в океан приблизно 500 миль від Гавайських островів. Ніколи досі совєтські боєголовки не падали так близько від американської території. Під час лету лазеровий промінь засліпив американського пілота в обсерваційному літаку.

Ці обставини викликали різкі протести зі сторони Адміністрації і лібералів Конгресу ЗСА. Як пише газета „Вашінгтон Пост", „військові спеціялісти здивовані з приводу цих незвичайних випробувань, які мали місце два тижні після того, як Москва і Вашінгтон добилися значного прогресу в справі досягнення угоди про ліквідацію ракетних запасів середнього засягу і запланували зустріч між президентом Роналдом Реґеном і совєтським лідером Міхаїлом Горбачовим.

Москва повідомила З'єднані Стейти в суботу, 26-го вересня , що під час випробувань ракети пролетять над Гаваями і впадуть в океан в 350 милях на південь від архіпелагу. ЗСА негайно заявили різкий протест. Як зауважив представник Пентагону Фред Гофман, заява Москви означала, що совєтські ракети вперше пролетять над американською територією. Совєти також повідомили ЗСА, корабельні і летунські компанії, що інші ракети повинні впасти у води Тихого океану в 500 милях на північний захід від Гавайських островів.

Совєтське пресове агентство ТАСС оголосило у вівторок, 29-го вересня, що ракети будуть запущені з Тюратаму. Було проведено два запуски: один у вівторок вдень, а другий у середу вдень. Перший запуск виявився невдалим і ракета впала в океан, не долетівши до наміченої цілі. Другий запуск був успішним. Американські спеціялісти не здивувалися, що перша спроба була невдалою: їм відомо, що совєтські спроби створення нової ракети замість СС-18 відбуваються не цілком успішно, і в минулому кілька ракет вибухнули під час випробувань.

Газета „Ню Йорк Таймс" пише, що деякі консервативні республіканці, які скептично ставляться до угод зі Совєтським Союзом про обмеження зброєнь, накинулись на Москву у зв'язку з

(Закінчення на стор. 3)

КИТАЙСЬКА АРМІЯ ВИСТУПИЛА ПРОТИ „СЕПАРАТИСТІВ" В ТИБЕТІ

Лгаса, Тибет. Китайські перестарілі керівники, між ними також 86-річний некоронований лідер Китайської Народної Республіки Денг Гсіаопінг, наказали окупаційній китайській армії і міліції здушити в Тибеті виступи „сепаратистів" і знищити зародок протикитайських виступів, тобто буддистські монастирі у яких в більшості перебувають прихильники Даляй лями, їхнього духовного провідника, який, протестуючи проти окупації Китаєм Тибету в 1950 році, покинув країну і переселився до сусідньої Індії, де він розвинув широку релігійну і політичну діяльність, очевидно, звернену проти Пекіну

Китайські військові частини і покликані на допомогу відділи міліції окупували частину „святого місця" буддистів і арештували велику частину монахів, яким прокуратура закидає організування протикитайських демонстрацій у яких досі загинуло біля 15 тибетанців і шість китайських вояків. Деякі демонстрації мали виразний антикомуністичний і антикитайський характер і вимагали виведення китайських військ з окупованого Тибету ,який, до речі, китайці почали вважати своєю інтегральною частиною.

Пекінські лідери нарікають, що все нібито почалося від відвідин Даляй лями у Вашінгтоні і його зустрічей з президентом Роналдом Реґеном та іншими американськими політичними лідерами. В китайській пресі появилися навіть закиди в сторону З'єднаних Стейтів Америки, що це вони підбурили тибетських „сепаратистів", зокрема буддистських монахів, до виступу проти „легальної влади", йдучи по лінії політики Р. Реґена, який вважає, що кожний нарід, раніше чи пізніше поневолений великодержавами, має право на свою самостійність і незалежність. На підставі цієї політики у Білому Домі був тепло прийнятий Даляй лями, який має великий вплив на більшу частину тибетців і якраз цього бояться китайські імперіялісти, кажуть деякі політичні спостерігачі.

Щоб краще контролювати місцеве населення, китайська окупаційна влада в Тибеті почала творити нові поліційні станиці і пересунула велику частину армійських частин, які стаціонували поза столицею Лгаса, ближче до міста. Появились також нові зарядження, які значно обмежують свободу рухів місцевого населення. Одним словом окупанти проголосили частинний виїмковий стан, заборонивши в'їзд до Лгаси для закордонних кореспондентів і фоторепортерів, які утривалювали на плівку прокитайські виступи тибетців.

Частина політичних спостерігачів й аналітиків думають що події в Тибеті допомагають частині китайських керівників в Пекіні, головно тій, яка заступає „тверду лінію" у політиці. Інші кажуть що окупанти чужих територій усі однакові у поведінці проти автохтонного населення.

В АМЕРИЦІ

ЗАПРИСЯЖЕННЯ новоодобреного директора ФБІ Вілліяма Сешинса мало відбутися в четвер, 1-го жовтня ц.р., але було відложене з огляду на його захворіння в літаку до Вашінгтону. Д-р Аллен Ґінзбурґ з Джордж Вашінгтон університетського медичного центру заявив, що В. Сешинс, взявши на порожній шлунок аспірину, спричинив подразнення виразки шлунку, яка повинна загоїтися зовсім на протязі кількох тижнів. В лікарні він пробув тільки два-три дні, а до праці могтиме зголоситися вже наступного тижня, так що його заприсяження може відбутися вже в п'ятницю.

СТЕЙТ КОННЕКТИКАТ з 1-им жовтня став найвище платним у мінімальній годинній ставці, бо 3.75 дол. Новий закон поширив число родів праць, що їх можуть виконувати 15-літні, а це в свою чергу допоможе великим харчовим крамницям та ґутівням знаходити швидше робітників до праці в районах, де вже й так найнижчий відсоток безробіття, бо тільки 3.2 відсотка. Досі в Коннектикат до праці можна було анґажувати тільки 16-літніх, хоча в двох сусідніх стейтах, Ню Йорку і Ню Джерзі, мінімальний вік праці на безпечних працях є 14 років.

ПОШТОВИЙ УРЯД В НЮ ЙОРКУ розпочав продаж значків телефонічним способом, а заплату за них приймається кредитовими картками. Згідно з програмою, яку назвали „Набери число значка", покупець може телефонувати на безплатне число 1-800-СТАМП 24. Найменше замовлення мусить бути на 11 дол. плюс два доляри за обслугу і платне через „візу" або „мастеркард".

ПЕРШИЙ МІЖПРОСТІРНИЙ корабель, що полетить у простори після катастрофи „Челленджера" повезе 10 наукових експериментів, включаючи два запроєктовані учнями з Ст. Луїс і Марлборо, Н. Й.

У ЛОС АНДЖЕЛЕСІ, В НЕДІЛЮ, 4-го жовтня ц.р., в дуже ранніх годинах, мешканці пережили ще кілька малих землетрусів, які на скалі Ріхтера досягли 5.5 степенів. Жертви людські тим разом обійшлись одним серцевим ударом вже після потрясення, одначе втрати матеріяльні сягають мільйони долярів.

СУДДЯ РОБЕРТ БОРК, номінат президента Роналда Реґена до Верховного Суду, заявив, щоі він не думає відтягати своєї кандидатури, навіть тоді, коли вигляд на його затвердження Сенатом був би мінімальний .Останньо президент Реґен посилив свою особисту кампанію за затвердження Борка.

РАННЯ СНІГОВІЯ навістила північний схід країни. Вночі з суботи, на неділю, з 3-го на 4-го жовтня ц.р. покриваючи шість стейтів снігом від трьох до 20 інчів. Крайова метереологічна станція повідомила, що 20 інчів випало в північній частині нюйоркського стейту 18 у західньому Массачусетс, 12 у Вермонті, дев'ять в Коннектикат і навіть біля трьох інчів упало в північнозахідній частині Ню Джерзі. Ця буря всіх заскочила, бо метеорологи передбачували холод і дощ, а не сніг. Сніг сипав мокрий, обліплюючи ще листям оброслі дерева, великий тягар, поламав галуї, електричні проводи тощо.

НА СПЕЦІЯЛЬНЕ ДОРУЧЕННЯ Нюйоркського міського університету, простудіювавши теперішній стан учительських сил, комісія порекомендувала, щоб майбутні вчителі вивчали більш гуманістичних предметів, замість предметів з педагогіки. Рекомендується щоб майбутні вчителі мали ширше знання з історії, літератури тощо.

Подружжя Гадзінських залишило 25,000 дол. на Гарвардський Проєкт

Ню Йорк (ІЯХ). — Подружжя Микола й Олена Гадзінські, уродженці східніх областей України, обоє православного віровизнання, обоє педагоги з України та вкінці обоє професори Рочестерськго інституту технології — Микола нуклеарної фізики, а Олена — німецької мови — увесь свій матеріяльний дорібок розділили на українські установи, при чому 42,000 дол. призначили на ФКУ Гарвард. Опісля за старанням виконавців тестаменту, а в першу чергу Марії Крамарчук частину — 25,000 дол. з дару на ФКУ призначено на один том Гарвардського Проєкту.

Св. п. Олена Гадзінська народилася 1901 року в Харкові, в родині педагогів, закінчила факультет літератури й мови Харківського інституту народної освіти, до війни викладала у харківських середніх школах.

Сл. п. Микола Гадзінський, фізик народився у Кам'янець Подільському, син священика. У 1932-41 роках був головою катедри фізики Харківського зоотехнічного інституту.

Під час Другої світової війни обоє Гадзінські виїхали на Захід. У 1950 році приїхали до Америки. Від 1955 року М. Гадзінський був професором фізики в Рочестерському технологічному інституті, де здобув собі признання, його звали „нашим блискучим юком" (українцем). Після відходу його на пенсію, на поміч йому та іншого фізика лишилася електронічна лябораторія ім. Біллера-Гадзінського.

Св. п. О. Гадзінська викладала в тому ж інституті німецьку мову, працювала до 80-го року життя, студенти її шанували.

Обоє Гадзінські були активними в українській громаді, проф. Гадзінський був у проводі Гетьманського Руху, його дружина була членкинею 47-го Відділу СУА.

У СВІТІ

ДВІ ГРОМАДСЬКІ ГРУПИ в Москві, „Дружба і діялог", і „Солідарна справедливість", повідомили, щоб Захід не прив'язував великої уваги до політики „гласності", що її тепер старається пропаґувати компартія, в більшості для зовнішніх ефектів. Якщо йдеться про дисидентські групи, то органи КҐБ продовжують їх переслідувати, контролювати, слідкувати за діяльністю кожного індивідуально. Змінилася лише тактика переслідування і персонального терору. Колись міліція і працівники державної служби безпеки арештували демонстрантів чи запідозрілих у дисидентській діяльності осіб відкрито на вулиці, тобто на місці „злочину". Тепер „прибирають" їх потихеньку, в більшості в помешканнях, або на місцях праці. Група „Дружба" запротестувала також проти цензури закордонних листів, які не попадають в скриньку адресата, але спершу ідуть до КҐБ, де їх докладно копіюють, перечитують і роблять з цього свої „висновки". „Це, — кажуть дисиденти, — є грубим втручанням держави у приватні справи громадян".

В ЮГОСЛАВІЇ ДАЛІ продовжуються непорозуміння і тертя в середині комуністичної верхівки. Агентство Ассошієйтед Пресс повідомило з Београду, що з Центрального Комітету союзу комуністів Сербії було усунено одного із сербських лідерів компартії Драґіша Павловіча, а потім позбавлено його також усіх інших політичних і громадських посад. Як відомо, Павловіч в останньому часі був партійним „босом" Београду. З цього посту його усунули і закинули йому причетність до сербського націоналізму тільки за те, що він, під час розмови з журнаістами в Београді, настоював, щоб вони у своїх писаннях підкреслювали досягнення сербів і їхній вклад у загальну скарбницю республіки. Політичні спостерігачі підкреслюють, що між керівною вехівкою компартії Югославії і населенням існує поважне напруження, незадоволення народних мас політикою теперішнього керівництва і це невдоволення виявляється шляхом відкритих протестів й демонстрацій.

Прем'єр Канади був на фестивалі в Дофині

Прем'єр Канади Б. Малруні (зліва) з дружиною на фестивалі. Їх привітав директор УНС на Канаду мгр І. Геврик.

Дофин, Ман. — Стало доброю традицією влаштовувати в містечку степової Канади Дофині Український Національний Фестиваль, на який прибуває в середньому 30,000 українців різних поколінь. Українське населення Дофину становить 80 відсотків всього населення цього містечка.

З усіх сторін і закутин Канади й Америки, як також з інших країн, українці і не-українці заповняють село - Україна.

Село Україна — це власна площа, 58 гектарів, Українського Фестивалю. Багато вже на ній зроблено — сцена й амфітеатр викінчені, де можна помістити, біля 4,000 осіб під голим небом. Будують нові будинки для виставки мистецтва, кіоски для сувенірів, але ще багато потрібно доложити праці і грошей, щоб здійснити проєкт розбудови. Передбачено закінчення на святкування 100-річчя приїзду українців до Канади.

До фестивалю приготовляються мешканці Дофину майже цілий рік. Кожного року місцевий комітет фестивалю підшукує і спроваджує цікавих виконавців, артистів, співаків, хори, ансамблі, а рівнож заохочує місцеві сили до участи.

На фестивалі відбуваються покази різноманітного мистецтва: вишивок, писанок, різьби, кераміки, ткацтва, печення хліба, варення і пристосування традиційних страв, гри на бандурі, цимбалах, співу й танку. Також відбуваються різні контести, а у спеціяльно збудованих приміщеннях-крамницях можна оглянути різні виставки та купити різні речі. В одному з таких приміщень знаходиться кіоск Українського Народного Союзу, який від самих початків бере участь в цьому фестивалі. В кіоску є виставлені різні летючки про різноманітну культурну працю УНСоюзу та інформації про забезпечення.

Офіційно 22-ий Канадсько-Український Національний Фестиваль відкрив президент фестивалю М. Дудар. Господарем і господинею були д-р Б. Білаш і його дружина. Перший раз в історії фестивалю програма була двомовна, — Галина Гендерсон заповідала українською мовою, а її муж — англійською.

У відкритті брали участь представники федерального і провінійного урядів, міста Дофину і околиці. До привітів покликано: міністра культури й розваги Джуді Василицю-Ліс, провідника опозиції Ґері Філмона,

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Скасування митних бар'єр між ЗСА і Канадою

Дві англомовні країни Північної Америки погодились під кінець минулого тижня на скасування усіх митних бар'єр та заведення на 100 відсотків вільної торгівлі між цими найближчими сусідами і союзниками. Переговори велися півтори року і той договір увійде в повну силу також щойно під кінець цього сторіччя. Подробиць договору ще не проголошено, сказано тільки загально, що президент Реґен перешле до Конґресу на затвердження текст договору. Можна здогадуватися, що найбільшу трудність у переведенні в життя такого історичного договору, який особливо важливий в епосі зросту торговельного протекціоналізму, лежить у різниці між валютами: канадський доляр, як відомо, має меншу вартість від американського, при чому та різниця також не тривка, а пливка.

Із скасування торговельних мит найбільше скористає Канада, але хоч у меншій мірі скористає також Америка. Президент Реґен, як в усіх справах також у цій — оптиміст. Він передбачає значне пожвавлення не тільки торговельних взаємин, але й десятки тисяч нових варстатів праці у зрості промислу, якому відкривають кращі перспективи збуту на канадському ринку. Хоч у цій справі, щодо користей для Америки і зросту промислу, що автоматично потягає за собою зріст запотребування робочих рук, нема сумніву, що Конґрес той договір затвердить і що це буде ще один осяг Роналда Реґена в останньому півторарічні його урядування.

Канада ніколи не була країною, яка своїм експортом товарів збільшувала б існуючий астрономічний дефіцит американського торговельного балянсу. Такою небезпечною країною є інший союзник Америки — Японія, яка заливає американський ринок своїми товарами, маючи цю перевагу, що робітник в Японії дуже мало оплачуваний і довше працює, як робітник в Америці, що належить до найбільш грошово упривілейованих людей. Тому у Конґресі раз-у-раз лунають голоси в користь підвищення мита на різні японські промислові вироби, а також на вироби з Південної Кореї і Тайвані. В усіх тих країнах повну або частинну винагороду робітники дістають у формі рижу — головного продукту харчування. В Америці — це річ не до подумання. Коли Японія веде егоїстичну торговельну політику без уваги на шкоду для її американського союзника, то подібний егоїзм виявляють американські робітничі спілки, які зловживають своїм правом страйкувати задля покращення грошової винагороди для своїх членів. Це своєрідне заворожене коло.

Демократична партія підтримує робітничі спілки і тим самим підтримує політику протекціоналізму, підвищення імпортових мит на імпортові товари, які випускають аналогічні американські товари.

Філософія Республіканської партії пропаґує вільну торгівлю, оперту на приватній ініціятиві і на такому покращенні продукованих товарів, щоби вони своєю якістю перемагали аналогічні чужоземні товари. Трудноші в цій ситуації пробують розв'язувати так, що деякі чужинецькі, головно японські автомобільні компанії, увійшли в своєрідну спілку з американським автомобільним промислом і свої автомобілі продукують в Америці при затрудненні американського робітника. Як це виглядатиме з Канадою — щойно майбутність покаже в практиці.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція*

О.Т.

ЩЕ ПРО КУЛЬТУРУ

I.

Письменники в Україні здобулися на відвагу й заговорили про українську мову. В той час, коли в Москві відкрито дискутують про „перестройку", значить про перебудову-реконструкцію всього життя, і в господаському і в культурному секторах, наші письменники на форумі своєї професійної організації та й на скромних сторінках своєї літературної газети переконують себе взаємно в потребі української мови, якій загрожує загибель. Це можна вважати виявом професійного шкурництва. Зрозуміла річ, що письменник, який пише українською мовою, заінтересований, щоб ця мова не загибла, бо з загибеллю цієї мови загибає і його життєва екзистенція.

Оборона мови повинна йти по лінії оборони української культури, виявом якої є українська мова, тієї української культури, що її вже цілими століттями заперечує українському народові колоніяльна політика „старшого брата". Нова, так звана соціялістична форма цієї колоніяльної імперії ще міцніше затиснула ярмо на українському народі, добираючись до глибин народного духового життя, до його культури; з одної сторони обкрадає його з усіх вікових здобутків національної культури, а з другої заперечує йому право на власний шлях культурного розвою. Тож, потрібна тотальна й активна реакція на цю заплановану затію імперіяльної політики Москви. Треба піднести голос не тільки в обороні рідної мови, піднести вимогу за привернення українській мові букви „ґ" (і справді можна дивуватись на цю зухвалість окупанта, який втручається у таку невинну справу, як спосіб вислову народу, забороняючи йому писати літеру, яка від віків має право громадянства у мові народу), а треба вимагати привернення довговічної історії, що її вкрав, чи пофальшував окупант, треба вимагати повернення народові його вікової культури. Культура — це безперебійне життя народу, духове життя, що визначує саму суть народної особистости.

Ще в період славного германського „штурм унд дранг" Гердер підкреслював основну ролю усіх окремих народів, і малих і великих, для розвою культури людства. І Ґете авторитетно говорив, що не може бути ніякої загальної культури без культур окремих народів, бо саме ці народні культури творять у висліді культуру людства. Тож, пропаґування інтернаціоналізму, що його винайшов новий режим у Москві для своїх колоніяльних народів, — це тільки маскування (як про це вже говорив Іван Дзюба) русифікаційної політики, що її ціллю є знищити окремі народні культури і створити один совєтський народ з однією російською культурою.

Значення народної культури — оцього духового розвою народу розуміють добре культурні діячі навіть в країнах соціялістичного бльоку. Ось читаємо один з есеїв відомого польського комуніста, який ніколи не переступив партійної лінії та служив їй вірно в комуністичній Польщі і в політиці і в літературі-пропаґанді, перебуваючи на постах амбасадора в різних столицях Европи, Юрія Путрамента. Ось як він насвітлює проблему польської культури на питанні становища уряду до польської еміґрації, в есеї „По тій стороні": „Навчімся справи еміґрації представляти спокійно і тверезо, перш за все щодо еміґраційних письменників; їх доля і не повинна нам бути байдужою. Бо чи цей автор живе за кордоном, чи захоче повернутись до Польщі — то його творчість все одно належить нам, це значить краєві і народові, та намагання замовчати цю творчість, чи її викинути на смітник — тільки зубожує нашу культуру. Кожний талановитий твір, хоч і написав його наш ворог, належить рідному краєві, належить народові і збагачує нашу культуру".

Ось становище, що його варто пригадати нашим письменникам в Україні. А яке їхнє становище до українських письменників, які жили та живуть поза Україною? Що вони знають, що вони пишуть про цих письменників? А на еміґрації жили і Винниченко, й Олесь, і Маланюк, й Осьмачка, і Самчук, та й багато письменників далі живе і творить в тяжких обставинах чужини для рідної культури. Повне замовчування, повна неувага і це вказує, що вони, оці письменники в Україні, не розуміють свого призначення творити для української культури. Нагадаймо такий дивогляд: пам'ятник на могилі Франка у Львові десятиліттями пропаґували у різних виданнях без заподання імени автора скульптури. Треба було, щоб мистець помер і щойно тоді хтось відважився поставити під цим пам'ятником нашому Каменяреві ім'я його творця скульптора Литвиненка. А які зв'язки з письменниками, які живуть в сателітних комуністичних країнах, у Чехо-Словаччині, в Румунії, у Польщі, та й яка для них підтримка від письменників в Україні? А яке становище до тих письменників, які не мають сумління підтримувати ворожу українській культурі лінію режимного контролю? У далекому сибірському концтаборі помер поет Василь Стус. Його не тільки убили але й не дозволили поховати. Цього вже не міг доконати і зненавиджений царський режим. І не було ні одного голосу від тисячі членів Спілки Письменників України в обороні колеґи по перу. А йшлося про найкращого поета, який народився за весь час існування УССР.

Закінчення буде.

Іван Кедрин

З. Голубець — майстер плоскорізьби

У Гантері, в Кетскильських горах, що зискав собі вже славу, як центр українського мистецького життя, відбулися і в минулому літньому сезоні традиційні виставки. З індивідуальною виставкою виступили, як щороку, Едвард, Ярема і Юрій Козак у мотелі „Ксеня" („Кобзярівка"), Ярослав Вижницький і Людмила Морозова. Мають тут власні ґалерії, як „автохтони" Гантеру. Поруч з отими індувідуальними виставками була, також уже традиційна щорічна колективна виставка у „гражді" біля церкви св. Івана Хрестителя, цим разом з участю понад 30-ох мистців, між ними експонати трьох видатних покійних мистців: Миколи Бутовича, Богдана Доманика й Миколи Неділка. Кількадесят образів різної тематики, різної техніки й різного мистецького рівня, — але виставка була багата, різнорідна, з деякими експонатами першорядної мистецької вартости, між ними і двох канадських мистців, які тут щороку вакаціонують в Мирона Левицького і Галі Новаківської. У другій, малій вузькій залі, завжди приміщені самі дереворити, кольорові і чорні, між ними, уже покійного Якова Гніздовського. А в кутику скромно були приміщені три плоскорізьби Зенона Голубця, які неначе губилися в отому барвистому лісі, — проте, може, заслужили б собі почеснішого місця, бо це рідкісні твори нашого сучасного образотворчого мистецтва, які відрізняються своєю оригінальністю, своїм технічним виконанням та високим естетичним виглядом. Тільки в останньому тижні перенесено їх на велику залю.

Згаданий вище покійний Яків Гніздовський називав свої дереворити „дереворізами". Не мав рації. Твори Гніздовського, Божемського, Баляса, як і покійних велетнів графіки Нарбута і Ковжуна, — це дереворити, а єдиним нашим мистцем, який дійсно вирізує ножем і гострим долотом-рильцем у дереві образи й фантазійні взори — це Зенон Голубець, син відомого передвоєнного журналіста й мистецтвознавця Миколи Голубця.

Зенон Голубець — це не аматор, а професіонал з високою фаховою освітою.

Уже в Інсбруці після закінчення Другої світової війни студіював у тамошньому університеті архітектурне мистецтво. У Чикаґо скінчив студії в тамошньому „Арт Інститут". Там же, в Чикаґо, мав влаштовану власну студію й ґалерію. Виступав з індивідуальними виставками в Чикаґо, Філядельфії, Ню Йорку, Вашінґтоні, Норт Порті, Гантері. Переїхавши з Чикаґо до Глен Спею в Кетскильських горах — влаштував там свою студію з постійною виставкою щораз нових творів.

Ці твори — це, як сказано, дереворізи, це рельєфна різьба у дереві. Дерево різнокольорове — природної яснобронзової барви, або червоне чи — найчастіше — глибоко чорне. Тематика — як у малярстві: „Мадонна", „Дівчата", „Квіти", „Тополя", один експонат у „гражді" біля „Вітрила", є плоскорізьби Голубця символічні, є фантазійні. Але всі їх характеризує елеґанція і естетичний смак. Нарікає Зенон Голубець, що коли він показав прегарний експонат у дерев'яній плоскорізьбі „Три дівчата", то йому закинули вплив Галини Мазепи, та коли вирізьбив-вирізав „Снопи" то це, мовляв, вплив Гніздовського. А проте навіть коли б дійсно Зенон Голубець творив під впливом названих мистців — то це не його хиба, а хіба прикмета. Кожний мистець діє під якимось впливом, кожний мистець успадкував щось від своїх вчителів, що мимохіть в більшій чи в меншій мірі мусить впливати на мистця. Це не перешкоджує йому творити свій власний стиль і дивитись на передаваний пензлем чи рильцем образ, дійсний й уявний, крізь власний мистецький світогляд.

Тепер Зенон Голубець переїхав до Торонто, Канада, працювати у тамошній великій мистецькій ґалерії з постійною виставкою, фундації панства Шафранюків. Але шкода було б, щоб Зенон Голубець заглибився в адміністраційній праці і хоч би тільки часово перервав своє творче діло. Дереворізи Голубця — це важна, морочлива, дріб'язкова праця, яка вимагає ще більшої уваги і зосередження ані ж праця кистю. Дереворізів Зенона Голубця появилось дотепер розмірно небагато. Це „майстерштюки" мистецтва. Треба, щоби їх було більше.

М. Платковський

А ПЕРСПЕКТИВИ ВСЕ ТАКИ ІСНУЮТЬ

Те, що українська справа — в її національно-державному, визвольному аспекті — не актуальна, властиво просто не існує в політиці західніх держав, приналежних до НАТО, не виключаючи ЗСА — того хіба ніхто заперечити не може. Що якийсь американський, французький, чи англійський журналіст напише прихильну до України статтю, це справи не міняє. Це скоріш вияви занепокоєного сумління, ніж спроби змінити наставлення керівників цих чи тих західніх держав. Для політики західніх держав українське питання властиво не існує.

Чому це так? Легко на це відповісти: тому що західній світ уже віддавна шукає способів порозуміння з Москвою. А тепер тим більше, коли реформи і „гласність" Ґорбачова створюють ніби перспективи для справжнього порозуміння Захід-Схід. А українське питання дратує Москву, а тому ним не хотять зіпсувати можливости такого порозуміння. На Заході турбуються тепер лиш одним питанням: чи політика Ґорбачова є щирою, чи це тільки вивіска назовні?

Звичайно, українське життя у діяспорі не повинно занедбувати своїх громадських і культурних проявів. Було б помилкою впадати у пасивність і зменшувати такі ділянки нашого життя, як концерти, мистецькі виступи, піклування школою або діяльність наукових установ через те, що, мовляв, українська справа є в даний момент безперспективною в її політично-державному аспекті.

Лише одне: помилкою було б також не звертати уваги на національно-визвольну нашу програму, бож вона нібито тепер не актуальна. Навпаки: треба і надалі, займаючись справами громадсько - культурного порядку, постійно наголошувати те, що є незмінною нашою напрямною: відновлення української самостійної і соборної держави. Не тільки наголошувати у внутрішньому українському житті, але провадити відповідну пропаганду й освідомлюючу працю серед чужинців. Нашим гаслом для праці серед чужинецьких політичних кіл повинно залишатися без змін: доки існує комуністичний режим і тоталітарна московська імперія, доти продовжує існувати загроза для Заходу і доти не може прийти до справжнього порозуміння поміж Заходом і Сходом. І ми не повинні відступити від цього нашого гасла, хоч би Захід ще довгі роки нашого становища не тільки не приймав, але навіть його не розумів.

Та чи справді немає для нашої справи жадних перспектив? Таке наставлення не є правильним. Наші перспективи — це ті події, які відбуваються в Україні, серед інших поневолених Москвою народів, а навіть і в цілому Совєтському Союзі: реформи і „перестройка" Ґорбачова викликають ферменти і занепокоєння серед усіх верств народів Совєтського Союзу (не виключаючи і т. зв. сателітів), які можуть призвести до дуже поважних, а може й вирішальних подій, що захитають основами імперії і режиму.

Автор цих рядків у статті у „Свободі" з 14-го серпня ц.р., п. з. „Як довго ще мовчатимуть в Україні?" — висловив думку, що про більші вимоги збоку українського суспільства під совєтською владою властиво не чути. Але такі вимоги вже є: в ділянці української мови, шкільництва тощо. Ці вимоги, можна припускати, будуть збільшуватися і заторкнуть і чисто політичні аспекти життя у підсовєтській Україні.

Та не про Україну лише йдеться. Казахстан і кримські татари — це ще далеко не все. Характеристично, що в сусідній з Україною Білорусії цілий ряд тамошніх науковців і письменників почав виставляти вимоги щодо пошанування білоруської мови. Ці вимоги робляться цілком явно і люди не бояться підписувати відповідні заяви і петиції. Відомо також, що в Балтицьких країнах, особливо в Литві, відбуваються демонстрації й відверті виступи проти московсько-комуністичного режиму. Можна з певністю передбачати, що антирежимні настрої запанують на Кавказі, де національна свідомість населення стоїть дуже високо.

Що це все означає? На наш погляд, ми не повині впадати в розпач і повинні далі активно готовитися і підтримувати доступними способами ці ферменти, які вже діють у підсовєтських країнах. А нашим симпатикам на Заході ми маємо говорити, щоб вони впливали на свої уряди і на своїх політиків, щоб вони не спішилися, бо ліпше говорити й домовлятися із справжніми представниками даного народу, ніж з представниками диктатур, які не мають довір'я серед власних народів. Покищо справжніми представниками підсовєтських народів є їх екзильні представництва і речники іміграції у країнах їхнього поселення, а завтра такі справжні речники своїх народів може з'являться в Києві і в столицях інших підсовєтських народів, а може... і в самій Москві.

У СТОЛИЦІ ТИБЕТУ вже майже цілий тиждень тривають демонстрації, протести буддистських монахів, прихильників Даляй лями, яких китайська преса й інші засоби масової інформації називають „хуліганами", „екстремістами" і „фанатиками", які, мовляв, спричинили смерть шістьох осіб. Політичні спостерігачі на Заході думають, що до поглиблення заколотів в Тибеті причинилися самі китайці, які не вміли дати собі ради з демонстрантами і почали фізично з ними розправлятися, викликавши, очевидно, сильний спротив у буддистських монахів. Китайські військові частини і міліціонери, які були викликані до столиці Тибету Лгасі, стріляли навіть у демонстрантів гострими кулями. Китайські комуністи, які окупували Тибет в 1950 році, вважають, що ця країна є тепер інтеґральною частиною Китайської Народної Республіки.

Мирослав Борисюк

„ПОЛЬЩА І УКРАЇНА ПО 1918 РОЦІ"

II.

Мирослав Чех (студент з Варшави) говорив про державно-творчі концепції Української Центральної Ради. Представив еволюцію поглядів на тему майбутньої держави, від автономії, через федерацію аж до вимоги самостійности. Інтересний реферат про „Течії самостійности в українському комуністичному русі" виголосив д-р Януш Радзєйовський. Про ситуацію у Галичині трактували реферати Тадеуша Ольшанського з Варшави і Томаша Калєцінського (студента Вищої Педагогічної Школи в Кракові. Виступ Калєцінського носив титул: „Організування української держави владою Західньо-Української Народної Республіки — представив у ньому суперечні змагання обох народів, зображені найкраще в драматичній боротьбі за Львів, що є політичним і культурним центром однаково для поляків і українців. Тадеуш Ольшанський говорив про „Команчанську Республіку"; на незнаній сторінці українського чину самостійности, як голосив про це титул реферату. Вступна частина обіймала події з кінця Першої світової війни, епохи розпаду монархії Габзбурґів, та розвиток народних аспірацій, замешкалих там людей. У другій частині представив події ефемерної української держави, що постала на границі Лемківщини. В перших днях листопада 1918 року греко-католицький парох Вислока Великого о. Пантейлемон Шпитка скликав у селі збори, на яких відчитав Вільсонівські засади самостійности народів, разом з цим поінформував про постання Західньо-Української Народної Республіки. Зібрані ухвалили приступлення до республіки та утворення міліції (по одному мужеві з кожного господарства). Незабаром на чергових зборах у Команчі, до Вислока прилучилися інші села. В грудні того ж року Команчанська Республіка обіймала 30 сіл. Республіка становила собою форму самоурядової управи українського населення. Уже під кінець листопада дійшло до сутичок між команчанською міліцією, а польською міліцією зі Загір'я, у боях небагато було забитих і поранених. Республіка проіснувала до початків 1919 року, її упадок був вислідом браку віри місцевої людности в успіх української справи.

Відношення поляків до української справи представили реферати Євгена Коко з Ґданська: „ППС (Польська Партія Соціялістична) і Пілсудський у відношенні до українського питання 1918-1920 років Вєслава Валєндзяка: (студента УҐ): „Народова демократія, а українська квестія (питання), проблема геополітична чи націоналістична", також Януша Дуди: „Західньогалицькі консерватисти у відношенні до українських самостійницьких тенденцій".

До історії, представленої у посередній спосіб — через літературу — відносився реферат Влодзімєжа Мокрого: „Україна в історичній прозі по 1918 році". Автор почав від проблеми значення літературного твору для історичних дослідів. У сучасній історіографії панує переконання, що дійсність представлена у літературному творі може становити джерело пізнання для істориків, бо впроваджує його на площину есенціональної правди, дозволяє сягнути в глибину історичного процесу поза його дійовою верствою самої події. Властивим предметом реферату була велика історична повість Богдана Лепкого: „Мазепа". Постать козацького гетьмана інспірувала літературні, музичні і пластичні твори XVII, XIX, XX століть — причиною цього була політична роля, яку відіграв Мазепа в історії України, як також його знаменна особовість, та життя повне пригод. Важливість повісти Лепкого полягає у цьому, що автор є вільний від зображення головного героя, як стереотипу гетьмана, що як постать не представлена у неґативному світлі. Іван Мазепа у Лепкого — це людина, яка, маючи на приміті добро загалу, у своїх поступуваннях, керується моральними і політичними спонуками. Ключовим поступком у його житті було рішення переходу на сторону Карла XII, саме перед битвою під Полтавою, в якій армія царя Петра I перемогла шведів. Причиною цього драматичного рішення було бажання рятувати права і привілеї українського народу, бо, як писав Мазепа у листі до Скоропадського, полковника Стародубського, „як від багатьох літ московська влада прагнула, через злий задум викорінити наші останні права і вольності". На іншому місці пояснював гетьман: „Мушу рятувати Україну, зриваю з Петром, піду з Карлом, із Станиславом Лєщинським, з ними зв'яжу мою долю. Присягаю перед Богом, що не роблю цього ради власної користи..., а для грядучого добра народу". В українській традиції „мазепинство" означувало боротьбу з Москвою і царською тиранією. Ідея Мазепи не зійшла з політичної арени і ще надовго залишилася у свідомості народу.

⁂

Ґданська сесія тривала коротко, а її обсяг силою обставин — досить обмежений. Питоменне значення такої зустрічі, що згромаджує найвище 100-150 осіб, очевидно — невелике, коли однак, її прецедент у своїй ролі бурить міти і ряд шаблльонів, що шкодять польсько-українським стосункам, то це явище тоді без порівняння куди більше. Можна б тільки побажати, щоб із аналогічними ініціятивами виступили також інші наукові осередки.

⁂

Репортаж цей для нас вийнятково цікавий, а сама сесія, що відбувалася в університеті у Ґданську замітна й вагома. Можна із задоволенням сказати, що зерна об'єктивних поглядів у питанні польсько-української проблеми починають кільчитися і напевно досягнуть свого зрілого росту і будуть згодом мати обильні жнива.

І може колись учасникам цього симпозіюму попаде наша „Свобода", із згадкою про їх зустріч, що стане піднесенням для дальшої праці у цій важливій і важкій роботі у збуренні шабльонових оскаржень обох сусідуючих із собою народів.

100-літній ювілей

Настоятель церкви св. Вознесіння о. Євген Богуславський вручає плякетку столітньому парафіянинові Якимові Шишковському.

У 1913 році до вільної землі Вашінгтона приїхав на заробітки з рідного краю, Волині, 25-річний молодий чоловік православного віровизнання Яким Шишковський.

Народився він 9-го вересня 1887 року на землі, яка була під польською та московською окупацією, виховувався в умовах державних систем, що пригнічували український нарід, накидали свої звичаї, мову і, зокрема, створювали тяжкі життєві умови. Коли йому минув 21 рік, царський уряд покликав його до військової служби, в якій він прослужив два роки. Повернувшись додому, Яким Шишковський, не бажаючи жити далі в таких тяжких умовах, вирішив виїхати до Америки,щоб там шукати кращої долі.

Незадовго мрія здійснилася: він прибув до Америки і поселився в Нюарку, Ню Джерзі, де й працював на різних фабриках, заробляючи на прожиток.

Коли в 1918 році була створена українська православна парафія — церква св. Вознесіння, то до неї одним з перших вступив і волиняк Я. Шишковський. А вже в 1924 році, коли відбувся перший собор з участю недавно прибулого архиєпископа Івана Теодоровича, на цьому першому прийнятті був і Яким Шишковський.

У 1926 році загальні збори парафії вибрали Я. Шишковського секретарем, а згодом і головою церковної управи. Бувши протягом 18 років на цій посаді, він прослужив чесно і добросовісно. Брав також участь і в різних позацерковних організаціях чим немало прислужився українській громаді. Останні 40 років був касиром Братства св. Вознесіння при церкві спочатку в Нюарку, а пізніше у Мейплвуді, Н. Дж.

З нагоди цієї не абиякої події (бо не кожному доводиться дожити до таких поважних років), а 9-го вересня 1987 року Я. Шишковському сповнилося 100 років, церковна громада в неділю, 13-го вересня, вшанувала його і відзначила день століття народження відповідними урочистостями. Після Святої Літургії і прийняття ювілятом Святих Тайн було відправлено торжественний Молебень за його здоров'я. Молебень відправив настоятель церкви св. Вознесіння о. Євген Богуславський у супроводі церковного хору під керівництвом диригента інж. Леоніда Харченка. Під час Молебня о. Євген сказав відповідне слово про ювілята, привітав його з днем народження та вручив грамоту від церкви, а також прочитав листа привіту і побажання від консисторії Української Православної Церкви в ЗСА, а хор могутньо відспівав „Многая літа".

Після Молебня у переповненій парафіяльній залі, до якої зайшло багато парафіян і гостей, зокрема з сусідньої православної церкви Святої Тройці в Ірвінґтоні, відбулося скромне прийняття в честь заслуженого церковного діяча, основоположника і будівничого церкви св. Вознесіння Якима Шишковського.

На запрошення голови парафіяльного уряду В. Луцкевича за головний стіл засіли: настоятель церкви св. Вознесіння о. Є. Богуславський з паніматкою Надією, ювілят Яким Шишковський, син ювілята Микола з дружиною, його дочка і інші члени родини та голова парафіяльного уряду В. Луцкевич. Перед ними на великому довгому столі, гарно удекорованому з відповідним до дня написом, красувалися два великі торти.

Голова парафіяльного уряду В. Луцкевич достойно привітав заслуженого парафіянина, найстаршого члена церковної родини Я. Шишковського, а вся заля, вставши із-за столів, могутньо проспівала ювілятові Многоліття.

Після молитви „Отче наш" о. Є. Богуславський, привітавши ювілята з днем його народження, вручив йому плякетку з відповідним написом і підписом настоятеля церкви та голови парафіяльної управи від імени всієї громади і приналежних до неї прицерковних організацій та прочитав листа — привітання від президента ЗСА Рональда Реґена і його дружини Ненсі Реґен.

Після зачитання листів зі словами привіту та побажаннями виступали: від місцевого товариства прихильників державного центру УНР, членом якого від довших років є ювілят, і головної управи об'єднання К. Степовий, від Братства св. Вознесіння О. Богдан, від української православної церкви Святої Тройці з Ірвінґтону інж. К. Приходько. Ювілятові були вручені подарунки та квіти.

Після ряду привітань та побажань з коротким словом виступив всіма шанований ювілят. Він сердечно подякував усім тим, хто прислужився до вшанування і відзначення 100-ліття його народження. З великою і сердечною подякою за таке миле, масове прийняття його батька від усієї родини виступив його син Микола Шишковський.

Після цього підходили до ювілята друзі, приятелі і гості, які вітали його з великим святом.

К. Степовий

Прем'єр Канади...

(Закінчення зі стор. 1)

директора УНС на Канаду, мгр Івана Геврика, екзекутивного директора КУК мґра Василя Вербенюка, посадника Дофину і війта околиці.

Концерти відбувалися двічі денно о год. 2:30 по полудні і в год. 8-ій вечора. В програмах брали участь такі мистецькі сили: танцювальний ансамбль „Зірка" (Дофин), танцювальний ансамбль „Русалка" (Вінніпеґ), хор „Дніпро" (Садбірі), чоловіча вокально-танцювальна група „Чорноморці" (Садбірі), вокально-інструментальний ансамбль „Лідан" з Чикаґо, канадсько-український національний фестивальний хор під диригентурою Галини Гендерсон. Музичним директором був Рон Палій, продуцентом і режисером був Богдан Зайцев, майстром церемонії була Богдана Башук.

Після відправи відбулася програма, якою проводив мгр І. Геврик. Він згадав про редактора о. М. Дмитрова, який по повороті до Америки писав серію статтей про життя-буття українців в Канаді, про їхні проблеми й потреби під наголовком „Канадійська Русь".

На вічну згадку про поселенців-піонерів у Веллі Рівер побудовано Хрест Свободи біля першої в цій країні української церкви св. Михаїлла, а УНСоюз побудував пам'ятник в пошану о. Н. Дмитрова у виконанні світовсї слави скульптора Л. Молодожанина.

Опісля І. Геврик покликав до слова провінційного міністра доріг і транспорту І. Плогмана, війта Р. Сікорда, посадника Дофину М. Будзінського та секретарку корпорації Веллі Рівер А. Слободзян. І. Геврик подякував парохові о.

В кіоску УНС: мгр І. Геврик з міністром освіти Манітоби Джуді Василицею-Ліс.

Хата українського поселенця, що в ній була відправлена о. Нестером Дмитровим із ЗСА перша українська Служба Божа ка канадській землі 12-го квітняк 1897 року.

Величава парада вулицями Дофину відбувалася в суботу 1-го серпня ., о год. 11-ій. В ній брали участь представники урядів, визначні громадяни, почесні гості, та учасники програми Представником Українського Народного Союзу був мґр І. Геврик.

Минуло 90 років від часу як до Канади прибув на зарядження Українського Народного Союзу з Америки тодішній редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів для перевірки умовин життя українців в Канаді. Він добився туди, як говориться, „возами і човнами" та не марно: о. Нестор Дмитрів зустрів на Манітобі своїх земляків, українців-русинів, які у важких обставинах здобували канадські простори й перетворювали прерії в золоті лани. Чого особливо бракувало десяткам тисяч українських людей в той час — це духовно-релігійної опіки. Біля містечка Дофин у місцевості Веллі Рівер о. Дмитрів відправив першу Службу Божу для своїх земляків. Збереглася до нині хатина українського поселення Василя Ксьонжика, в якій 12-го квітня 1897 року була відправлена історична Служба Божа — перша на канадській землі.

Завдяки манітобському урядові цю хату вже перенесено біля церковці св. Михаїла. У неділю, 2-го серпня, біля Хреста Свободи, о год. 12-ій полудня о. митрат Г. Овчарик відправив Молебень. Співав церковний хор з Дофину. В своїй промові отець згадав о. Н. Дмитрова та його приїзд в ці околиці.

митратові Овчарикові за відправу Молебня, як також міністрові І. Плогманові за дар від уряду Манітоби біля 4,000 дол. на перенесення хати у відповідне історичне місце. Подякував голові корпорації Веллі Рівер і його дружині та комітетові, який опікується цим місцем. Відтак попросив всіх присутніх на прийняття. Тому, що державна телевізійна сітка Сі-Бі-Ес фільмували цілу програму, І. Геврик подав їм в англійській мові матеріяли і пояснення ролі УНС в цій околиці.

Після прийняття програми дещо скорше закінчено з огляду на це, що в год. 2:45 мав приїхати прем'єр Канади з дружиною до Дофину відвідати Українське село, де відбувався концерт.

Прем'єр Браєн Малруні виголосив промову, в якій згадав про свободу іміґрантів в Канаді, про українських націоналістів та про приїзд і привітання Данила Шумука в Оттаві.

Від УНС прем'єр-міністра і його дружину привітав мгр І. Геврик, передав його секретареві „Свободу" і „Український Тижневик", інформації про УНС в англійській мові та брошуру-історію про Веллі Рівер, яку видав УНС за редакцією д-ра М. Марунчака. Під час відвідин пре'ра концертову програму виконували: танцювальний ансамбль „Веселка", скрипкове дуо Наталка і Леся Шарко, хор „Дніпро" і „Чорноморці". Хор і танцювальні ансамблі були з Українського Національного Об'єднання з Садбирі.

Ювілей заслуженого душпастиря

У неділю, 20-го вересня ц.р., парафія української православної церкви Всіх Святих в Ню Йорку урочисто відзначила 80-ліття свого довголітнього і всіми любленого настоятеля о. протопресвітера Івана Ткачука. Після Служби Божої в церковній залі зібралися парафіяни, родина, земляки-буковинці ювілята й гості на широке гостинне прийняття, влаштоване сестрицтвом і управою церкви на чолі з М. Сосницьким. Після посвячення трапези й відспівання „Отче наш", від імени всіх присутніх ювілята привітав товстмайстер мгр Петро Григорович, земляк і приятель о. Івана ще з Буковини та один із засновників церкви Всіх Святих. У короткому слові він окреслив великі заслуги ювілята, як священика з Божого покликання і невтомного працівника на церковній ниві вже понад півстоліття.

Отець протопресвітер І. Ткачук.

Отець протопресвітер Іван Ткачук народився на Зеленій Буковині 24-го вересня 1907 року в. с. Зеленеві, повіт Кіцмань, і був єдиним сином у багатодітній родині своїх батьків-селян, які бажали, щоб їхній син був священиком. Після початкової освіти й закінчення української гімназії в Чернівцях у 1928 році, о. Іван продовжував студії у Чернівецькому університеті, на Богословському факультеті, закінчивши його у 1932 році. Одночасно він також студіював на філософічному факультеті, де склав іспити з педагогіки й світової історії та, відбувши практику навчання в педагогічному університетському семінарі Чернівецької гімназії, отримав диплом катехита для навчання історії та православної релігії в середніх школах. У 1933 році, після одруження з дочкою священика Іриною Калинчук, був висвячений на диякона і потім рукоположений у сан священика єпископом Радівців д-ром Іполитом Воробкевичем. Після відбуття священичої практики у свого тестя-священика в с. Бобівці, о. Іван впродовж семи років був парохом у селі Бережниця, на Буковині, а під час Другої світової війни, у 1941 році виїхав на Холмщину, де з благословення архиєпископа Іларіона Огієнка організував парафію в м. Красноставі і став головою Українського Допомогового Комітету та деканом Красноставського деканату.

Хуртовина воєнних подій змусила о. Івана з родиною переселитися до Кракова, а потім еміґрувати на Захід, до Німеччини, у Баварію. Там у м. Фюрт-Нюренберг, у 1945 році, з благословення архиєпископа Михаїла Хорошого, о. Іван зорганізував парафію УАПЦ, а пізніше, після переїзду до табору ДіПі в Ерлянґені, також, з благословення Владики Володимира Малця, організував там таборову православну парафію св. Миколая, таборову початкову школу , а згодом і гімназію, з якої вийшло багато студентів, які сьогодні активно працюють в українському громадському житті вільного світу.

В кінці 1949 року о. Іван з родиною виїхав до ЗСА і, прибувши до Ню Йорку , молився спершу в церкві св. Володимира, на 14-ій вулиці, потім у Свято-Троїцькій УАПЦеркві на 23-ій вулиці, в катедрі на Брум вул., а пізніше в Свято-Троїцькій катедрі в Бруклині, організованій Владикою Палладієм. В обох катедрах о. Іван брав участь в організації парафіяльних шкіл, де навчав Закону Божого.

З 1958 року о. Іван є капеляном сумівської молоді і в літні місяці відправляє Служби Божі у збудованій ним каплиці Успіння Божої Матері на оселі СУМ-А в Елленвіл, Н. Й., подаючи духовну опіку дітям православного віровизнання та їхнім батькам. Почавши з 1961 року, о. Іван редаґує церковно -релігійні журнали — спочатку журнал УАПЦ „Життя і Церква", а від 1967 року незмінно й до цього часу — „Український Православний Вісник", що є органом УПЦеркви в Америці й Канаді. Впродовж понад 50-літнього служіння в Христовій церкві ювілят був нагороджений в 40-их роках золотим наперсним хрестом і піднесений до сану протоієрея, а в 1959 році Владика Палладій нагородив його митрою і в 1965 році підніс до ступення протопресвітера. На ювілеї 50-ліття священства о. Івана у 1983 році митрополит Андрій нагородив його „Грамотою подяки" за довголітню працю на пості секретаря Духовної консисторії і невтомного редактора церковного журналу.

З 1969 року, вже понад 18 років, ювілят, з благословення митрополита Андрія, став настоятелем православної церкви Всіх Святих, обслуговуючи її з відданістю зразкового душпастиря. Про заслуги о. Івана як священика з покликання і його нелегку життєву дорогу, повну посвяти й труду для Церкви, громади і родини, говорили у своїх виступах земляки-буковинці, д-р І. Новосівський і д-р М. Шпитко, в теплих словах згадували спільні шкільні роки з ювілятом і дальшу тривалу приязнь з ним, а від Буковинського куреня з привітом виступив полк. П. Войновський. Від управи церкви щиру подяку й привіт дорогому о. настоятелеві склав довголітній голова М. Сосницький, а від родини ювілята виступав син Іван, прочитавши написаний дітьми лист із зворушливими словами пошани й подяки взірцевому батькові за опіку, поради і підтримку. Від імени парафіян авторка цих рядків прочитала віршоване привітання ювілятові з глибоким признанням і вдячністю за віддану й щиру посвяту для добра Церкви і вірних. Привіт від хору склали диригент В. Вівчарук і Н. Сікорська, а від сестрицтва вітали й дякували ювілятові М. Сосницька і П. Ручка. Сват ювілята, П. Данилів, склавши привіт, прочитав також вірш, співзвучний з ювілеєм. З довшим словом виступив священик о. Григорій Рекуча, який сослужив з о. Іваном в церкві, дякуючи ювілятові за те, що був його вчителем і вів до священства, підкреслив його віддану працю, не зважаючи на старший вік і побажав, щоб Господь і далі тримав його у своїй опіці. Не один раз пролунало многоліттєвіє на честь ювілята, а сестрицтво і родина піднесли йому торти. У теплій родинній атмосфері, за столами з традиційними українськими стравами і солодким, гості й парафіяни були вдячні за гостинне частування, підготоване сестрицтвом.

Урочисте прийняття закінчив ювілят своїм виступом, дякуючи сестрицтву, родині й управі церкви та всім присутнім за вшанування його й дарунки та пригадав слова апостола Івана про любов до ближнього , як основну засаду християнської віри. Заповідаючи цю любов і в громаді, ювілят сказав, що служіння коло престолу Христової Церкви він уважає своїм найголовнішим обов'язком, доки Господь продовжить віку. Побажанням ювілятові многих літ та молитвою „Дякуємо Тобі, Христе Боже наш" закінчено це урочисте прийняття на честь заслуженого, визначного душпастиря.

В. Юрченко

ЗСА...

(Закінчення зі стор. 1)

останніми випробуваннями. „Тяжко сполучити цю нерозсудну акцію з потоком доброти і квітів, що пливе з Кремля, сказав кандидат на президента від Республіканської партії Роберт Дол. — Нам треба від Ґорбачова менше реторики про контролю над зброєннями і більше самоконтролі". Сенатор - республіканець з Каліфорнії Піт Вілсон назвав совєтські випробування „провокацією гіршого сорту, найбільш небезпечного сорту".

„Совєти опрацьовували атаку проти Америки", з обуренням зауважив сенатор-республіканець Малколм Воллоп. А член Палати Репрезентантів від Республіканської партії Патрісія Саїкі, яка репрезентує Гавайські острови, заявила, що боєголовки могли впасти на її стейт. За її словами, „Горбачов повинен зрозуміти, що гавайці не потерплять, щоб їх стейт перетворився в мішеню для совєтських ракетних випробувань".

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Австрії Альойз Мокк заявив кореспондентам, що тисячі іранськєх жидів виїхали з тієї країни через Австрію і Пакістан до ЗСА. Міністер Мокк заявив, що принаймні 5,100 іранських жидів часто користувалися переходовими таборами в Австрії від 1983 року. Більшість з них виїхали до З'єднаних Стейтів Америки, меншість до Ізраїля, а тільки дуже маленька частина залишились в Европі. Число переселенців жидівської національности з Ірану дуже зросло в 1986-87 роках. Ізраїль потвердив „ісход" жидів з Ірану, але речники уряду в Єрусалимі категорично заперечили, що Іран випускає жидів в заміну за доставу модерної зброї і запасних частин та амуіції, переважно американського виробу.

ОДИН З ПРЕДСТАВНИКІВ совєтської місії при ООН в Женеві, Станіслав Чернявський, розмовляючи з кореспондентами на різні теми несподівано для всіх заявив, що берлінський „мур ганьби", який розділяє це місто на дві частини, буде скоро знесений і країни Варшавського Пакту відкриють свої кордони, подібно, як це зробили західньо-европейські країни, членські держави Европейської економічної спільноти. Про ці відкриті розмови совєтського дипломата повідомив інформаційний бюлетень Всесвітньої федерації лютеранів. Бюлетень повідомив, що Чернявський брав участь у зустрічі військових священиків країн НАТО. Він, на думку бюлетеню, поводився дуже вільно, як на совєтського дипломата, критикував совєтське втручання у придушення мадярської революції в 1956 році і вторгнення військ Варшавського Пакту до Чехо-Словаччини в 1968 році, неґативно висловлювався про спробу Й. Сталіна в СССР тощо.

Св. п. Б. Мельничук

У понеділок, 17-го серпня ц.р. розійшлася по Едмонтоні дуже болюча вістка, що дорогий муж, батько, дідо і брат, Богдан Мельничук, упокоївся в Бозі у лікарні після удару серця, що несподівано перервало нитку його трудолюбивого життя.

Покійний Богдан, син бл. п. прот. о. Петра і Юстини Мельничуків, народився 8-го грудня 1922 року у Давфині, Манітоба. Середню школу закінчив у Йорктоні, Саск. Після вибуху Другої світової війни покійний служив у канадському летунстві в ранзі сержанта. В 1950 році став працювати в українській книгарні в Едмонтоні, а з 1961 року обняв повний провід цього підприємства.

Св. п. Б. Мельничук

Зарання своєї молодости покійний знав про своє місце у суспільстві. Був довголітнім членом Союзу Української Молоді Канади — СУМК. Постійно був активним членом у громадському й церковному житті. Був членом катедральної громади св. Івана Хрестителя, співав у церковному хорі та займав пости в багатьох управах і комітетах. Він був активним членом ордену св. Андрея, як рівно ж його головою.

Належав до едмонтонського відділу Товариства Українців Самостійників та був його представником до місцевого відділу КУК, не раз був у місцевому заряді ТУС, а також у всеканадських управах ТУС і СУС.

Він був постійним членом Канадського леґіону, відділу Норвуд, багаторічним членом дирекції українсько-канадського архіву-музею Альберти, членом Клюбу українських професіоналістів, членом видавництва „Ґейтвей" та членом едмонтонської гуртівні товарів „Індепендент".

Покійний високо цінував багату спадщину духової української культури і був прихильником та покровителем українського мистецтва, щирим жертводавцем на церковні й громадські цілі.

Залишив у глибокому смутку дружину Наталку, з дому Фербей, з якою одружився в 1946 році. Вона допомагала йому у веденні праці в книгарні. Залишив п'ять улюблених доньок: Дарусю з мужем Даґлесом Тю з Едмонтону, Галю з мужем Норманом Ахтимійчуком з Ричмонду, Брит. Колумбія, Елену з мужем Романом Шарабуном, Іванну з мужем Данилом Усиком, Наталку з мужем Марком Джакардом — усі з Едмонтону.

Залишив вісім внучок і одного внука: Киму, Каролю, Марка, Катрусю, Тамару, Меланію, Надію, Христину, Лесю. Трьох братів — Андрія і дружину Марію, Тараса й дружину Маріянну всі з Едмонтону, і брата Василя в Вінніпеґу. Трьох сестер — Віру Джейкобс з Тусон, Арізона, Надію і мужа Миколу Боднара з Едмонтону, Теофілю і мужа Ламара Андерсона з Бойсі, Айдаго.

Панахида й похоронний чин відправилися 22-го і 23-го серпня в православній катедрі св. Івана при великій участи присутніх. Служили о. прот. Н. Равлюк, настоятель катедри й о. прот. М. Крищук, настоятель парафії св. Андрея у присутності Владики Івана, єпископа Едмонтону і Західньої Канади.

Під час Панахиди гарно співав катедральний хор під диригентурою Лесі Чумер, а на похороні дякували А. Мельничук, Р. Бойко та І. Крептул.

Побратими ордену св. Андрея взяли чисельну участь у почесній варті в похоронних відправах.

Труну несли його п'ять зятів, як також його похресник Йосиф Боднар. Тлінні останки бл. п. Б. Мельничука відпроваджено й поховано на цвинтарі Евергрін. Велика колона авт супроводжала покійного на місце вічного спочинку.

Сумно і невідклично звучав салют трубки побратима з Канадського леґіону.

Після похорону простору авдиторію св. Івана виповнили, разом з родиною, друзі і знайомі. Обід приготовили дбайливі членки Союзу Українок. Співчуття родині висловили: Н. Охота — голова катедральної громади, І. Мекентош — голова ордену св. Андрея та о. прот. М. Крищук — від відділу ТУС.

Тризною переводив швагер покійного Борис Фербей, який сказав, що „можна б багато говорити про шляхетні прикмети покійного, про його хист у співпраці з людьми, про повагу і уважливість до всіх і до всього, але ми усі знаємо одне, що в нашій громаді лишиться пустка, порожнє місце, де колись стояв і працював Богдан".

Велика участь присутніх на Панахиді й похороні були доказом, що всі, хто його знали, високо його поважали.

На закінчення Іванна, дочка покійного, висловила щиру подяку від родини за підтримку і всебічну допомогу в тяжкий для родини час.

Присутній

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Наслідують „капіталістів"

У київській „Спортивній Газеті" з 5-го вересня ц.р. була надрукована вістка, як „подія дня" під наголовком „Крига скресла на Дніпрі" про те, що у Дніпропетровську здійснилася ідея створення футбольного клюбу, який буде діяти на принципі повного „госпрозрахунку", тобто „самостійно", як це є в усіх країнах вільного світу. Це перший випадок в СССР, що цю ідею, яку вже роками пропонували в Києві і Дніпропетровську, відважилися здійснити саме в Дніпропетровську.

На базі місцевого „Дніпра" вже почав діяти цей експериментальний футбольний клюб, першим головою якого став діяч „Дніпра" Г. Жиздик. Тепер, як пише газета, „Дніпро" представляє собою організацію з юридичними правами і власним рахунком у банку. Розміри фонду заробітної платні визначатимуться нормативними методами, за аналогією з промисловими підприємствами. Клюб укладатиме з тренерами і футболістами контракти. При припиненні контракту футболіст одержуватиме разову грошову допомогу в розмірі 10 відсотків від загальної суми, заробленої ним за всі роки перебування в клюбі.

Під сучасну пору „Дніпро" бореться з московським „Спартаком" за чемпіонське звання. Потрібно мати неабияку мужність і впевненість у своїх силах, а також упевненість у необхідності й доцільности експерименту, щоб наважитися на нього в найгарячішу осінню пору. Побажанням „Успіху вам, дніпропетровці!", — закінчила цю нотатку „Спортивна Газета".

За дніпропетровським „Дніпром" можливо піде київське „Динамо", де цю ідею пропагував відомий у світі тренер Валерій Лобановський. Досі не відомо, як до цього явного наслідування „капіталістів" поставляться верховоди футболу імперії та політруки спорту.

Збірна СССР — збірна Франції 1:1

У середу, 9-го вересня ц.р., на центральному стадіоні в Москві при участі 100,000 глядачів відбулися відплатні змагання европейського чемпіонату, які закінчилися ремісовим вислідом 1:1. Таким чином збірна СССР запевнила собі участь у дальших змаганнях за вхід до фінальної рунди чемпіонату.

На початку французи вели 1:0 голем Туре. Щойно у 77-ій хвилині вислід вирівняв український футболіст Михайличенко. Крім нього у складі збірної виступали ще такі українські футболісти: Рац, Тищенко, Бєланів, Литовченко, Яковенко, Протасів і Добровольський. Збірна виступає під проводом українського тренера В. Лобановського.

Легкоатлетичний чемпіонат світу

У неділю, 6-го вересня ц.р., в Римі, Італія, закінчився другий легкоатлетичний чемпіонат світу, в якому взяли участь 12 збірних з різних країн світу. Несподівано перше місце здобули легкоатлети Східньої Німеччини, які оминули фаворитів збірні ЗСА і СССР, що згідно з вислідами, зайняли відповідно друге і третє місця. Про осяги українських легкоатлетів у першій фазі змагань ми вже згадували у „Спортових Вістях".

Треба згадати, що тільки завдяки українським спортовцям збірна СССР змогла опинитися на третьому місці. У другій фазі цих великих світових змагань українські таланти були серед найкращих світу:

Жінки: Тетяна Самоленко, що вже раніше здобула золоту медалю в бігу на 3000 м стала спортовою героїнею, здобувши й другу золоту медалю в бігу на півторакілометровій доріжці з вислідом 3.58,56.

В бігу на 10,000 м срібну медалю здобула О. Жупій, осягнувши час 31.09,40. В штафеті 4x100 м, що здобула бронзові медалі, з українок відзначилися І. Слюсар і Н. Герман (вислід 42.33). Першими вийшли американки, другими східні німки. В штафеті 4x100 м з українок срібні медалі здобули А. Юрченко, М. Пінігин і О. Бризгін (вислід 3.19,50). Перше місце здобула штафета східніх німок, американки зайняли третє місце.

Чоловіки. Славнозісний у світі Сергій Бубка в скоку з жердиною знову здобув звання чемпіона і золоту медалю, цим разом скромнішим осягом — 5.85. Другим вийшов француз — 5.80 і третім Р. Гатауллін (СССР) — 5.80.

У десятиборстві гарного успіху добився П. Тарновецький зі Львова, який, набравши 8680 точок, здобув бронзову медалю. Бронзову медалю в скоку у височінь здобув Геннадій Авдєєнко з Одеси, подолавши 2.38 — ідентичну з першим і другим місцем, але поступившись з кількістю спроб.

У збірній СССР були й інші легкоатлети з українськими прізвищами, але з інших республік: В. Іваненко вийшов третім в ході 50 км. О. Бондаренко здобула точки в бігу 10000 м (4-те місце) Н. Лісовська вийшла першою в меті ядром і в тій же конкуренції 5-те місце зайняла Н. Архименко.

Передплатники київської „Спортивної Газети" змушені замовляти її в російській мові

Київська „Спортивна Газета" з 1987 році виходить тиражем 511,100 примірників, тобто її читає більше півмільйона українських родин. На протязі років тисячі передплатників постійно нарікали в листах до адміністрації про недбалу доставу газети, а то й цілковиту затрату чисел. Не радо продавали „Спортивну Газету" і в багатьох кіосках так зв. „Союздруку", в яких лежали навалом спортові видання російською мовою. Зверталася адміністрація „Спортивної Газети" до відповідних установ і навіть до міністерства зв'язку України. З друкованих відповідей ясно виходило, що різні обмеження передплати, як доставу й продаж „Спортивної Газети" явно саботували російські бюрократи, що займають в цих установах відповідальні пости. В біжучому році, в еру нової „гласности", дещо покращало: читачі як і адміністратори газети стали відважніше домагатися порядку і справедливости, у вислідї чого навіть зріс тираж у порівнянні з минулим роком на 75,900 примірників. Одначе досі ще ніхто не відважився в Україні звернути увагу на скандальний факт того, що українські переплатники газети в українській мові є змушені замовляти „Спортивну Газету" на так званому „Абонементі" в російській мові.

Ось цей документ ганьби, що найкраще свідчить про сучасний стан Української РСР — повноправного члена ООН, ЮНЕСКО і інших міжнародних організацій, та Горбачовську „гласність" щодо поневолених народів СССР.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В списку жертводавців на Український Музей („Свобода" з 3-го вересня ц.р.) помилково подано, що д-р Б. і Г. Филипович склали 1,025 дол. Має бути д-р Б. і І. Филипчаки. Перепрошуємо за цю помилку. — УМ.

ПРІЗВИЩЕ КОРЕСПОНДЕНТА

Прізвище на вістці про святкування Дня Праці на оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, що була поміщена в ч. 90 „Свободи" з суботи, 3-го жовтня ц.р., має бути В. Яців. — Ред.